

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:
Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Ciitorii din străinătate se pot abona, adresându-se
la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă,
P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București,
str. 13 Decembrie nr. 3.

Să nu uităm martirii!...

La 1 decembrie 1918 la Alba Iulia, în cetatea lui Mihai Viteazul și a pătimirii lui Horia, Cloșca și Crișan, prin voința întregului popor român din Transilvania, reprezentat prin cei 100.000 de participanți la marea adunare națională, s-a realizat visul de aur pentru care și-au vărsat sângele atîția din marii noștri înaintași: desăvîșirea unității de stat a României. După înfăptuirea acestui act epocal din istoria României, au avut loc o serie de schimbări în viața noului stat. Cum era și firesc, s-au produs schimbări bine-făcătoare și în viața Bisericii strămoșești. Astfel, în 1925 s-a înființat Patriarhia română și s-a introdus noua Lege și Statutul de organizare al Bisericii Ortodoxe Române.

În Transilvania s-au înființat cîteva eparhii noi, au luat ființă noi Academii teologice, noi foi eparhiale, s-au ridicat biserici monumentale în marile orașe de pe întreg cuprinsul Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului. Ierarhi de seamă, ca mitropolitul Nicolae Bălan (1920—1955) și episcopii Nicolae Ivan de la Cluj, Roman Ciorogariu de la Oradea, Grigorie Comșa de la Arad, Nicolae Colan de la Cluj, luptători pentru drepturile poporului român din Transilvania înainte de 1918 sau cărturari distinși, au îndrumat cu părintească grijă întreaga viață bisericească din cuprinsul Mitropoliei Transilvaniei.

Dar toată această activitate bisericească și-a schimbat mersul normal în împrejurările vitrege ale celui de al doilea război mondial. După cum se știe, la 30 august 1940 Hitler și Mussolini au impus odiosul Diktat de la Viena, potrivit căruia partea de nord a Transilvaniei, cu 43.492 km p și 2.667.000 locuitori, majoritatea covârșitoare români, a fost atribuită Ungariei horthyste. Împotriva acestui act criminal au luat atitudine energetică numeroși patrioți români antifasciști, precum și vrednicul mitropolit Nicolae Bălan (1920—1955), în Consiliul de Coroană din 29—30 august 1940.

În cei patru ani de ocupație, autoritățile horthyste, soldați, jandarmi, unele elemente naționalist-șovine, formațiunile paramilitare, au dezlănțuit o teroare bestială. Persecuțiile erau îndreptate împotriva tuturor straturilor societății transilvanene, intelectuali, muncitori, țărani, bărbați, femei și copii, indiferent de naționalitate sau credință religioasă. Astfel, pe lângă români, au fost persecutați mulți evrei, dar și unii maghiari și secui cu vederi democratice. Chiar în primele zile ale ocupației au fost dezlănțuite persecuții în masă la Zalău, Treznea, unde au fost uciși și răniți 263 de români; Ip, unde au fost uciși 157 de români; Fîntîna Mare, Camăr, Păușa, Ciurmărna, Șimleul Silvaniei (toate în județul Sălaj), Mureșeni de Cîmpie și Huedin (județul Cluj), Almașul Mare (județul Bihor) și în alte localități. Numărul românilor uciși, maltratați și schingiuiți se ridică, la sfîrșitul anului 1943, la peste 15.000.

Peste 280.000 de români au fost siliți să-și părăsească locurile natale și să apuce drumul pribegiei. În numeroase sate din Bihor au fost expulzați toți locuitorii români. În multe locuri au fost siliți să plece, alături de români, chiar și maghiarii, fie din cei cu convingeri democratice, fie din cei căsătoriți cu românce, sau femei maghiare căsătorite cu români. Din cei rămași pe loc, mulți au fost internați în lagăre de concentrare, alții trimiși la muncă forțată în Germania hileristă sau în detașamentele de muncă organizate pe teritoriul Ungariei sau în Transilvania de nord, unde trăiau sub cea mai cruntă teroare. Peste 150.000 de evrei din teritoriile vremelnice ocupate de Ungaria horthystă au fost trimiși în cunoscute

tele lagăre de exterminare din Auschwitz, Dachau și în alte părți, din care mai bine de 100.000 au fost uciși. La aceste crime se adaugă desființarea școlilor românești și a tipografiilor, precum și a altor instituții românești, suprimarea ziarelor și revistelor românești, interzicerea folosirii limbii române, obligativitatea maghiarizării numelor, deposedarea și jefuirea meseriașilor, și a altor categorii de cetățeni de bunurile lor materiale, deposedarea țăranilor români de pămînt, concedierea în masă a muncitorilor români din fabrici etc. Împotriva acestor măsuri represive au luat atitudine categorică mulți cetățeni maghiari cu convingeri democratice, antifasciste, acordînd românilor, sub felurite forme, sprijinul lor. Alături de aceștia, însuși episcopul romano-catolic maghiar din Transilvania a protestat împotriva atrocităților comise împotriva românilor, iar într-o predică rostită în catedrala Sfîntul Mihail din Cluj declara: „Ceea ce ați făcut cu românii rămași la noi, numai barbarii puteau să facă” (vol. *Rezistența antifascistă în partea de nord a Transilvaniei*, Cluj-Napoca, 1974).

Cum era și firesc, represiunile horthystilor s-au îndreptat și împotriva Bisericii românești, — singura instituție românească rămasă în teritoriile ocupate — și a slujitorilor ei.

Episcopul ortodox Vasile Stan al Maramureșului (1875—1945), fost mult timp profesor la Institutul teologic-pedagogic din Sibiu și arhieru-vicar al Arhiepiscopiei noastre, a fost silit să părăsească Sighetul și să se refugieze cu toți angajații Episcopiei la Sibiu. S-a reîntors abia la sărbătorile Crăciunului din anul 1944.

Aceeași soartă a avut și episcopul Nicolae Popovici de la Oradea (1903—1959). A fost arestat în ziua de 4 octombrie 1940, de agenți civili, însoțiți de honvezi, împreună cu alți intelectuali

români din Oradea, cu familiile lor și amenințați că vor fi împușcați, apoi încolonați și duși la gară. El declara unui ziarist: „Am avut însă o mîngîiere: populația maghiară din Oradea n-a manifestat împotriva noastră”, ceea ce arată limpede că oamenii pașnici maghiari din Transilvania nu împărtășeau concepțiile autorităților horthyste. În gara Oradea s-a format un tren cu șapte vagoane de marfă, închise pe dinafară, în care au fost urcați 283 de români, bărbați, femei și copii, între care și episcopul Nicolae. Pe o rută ocolită, trenul respectiv a ajuns în gara Curtici, abia în ziua de 5 octombrie 1940. În zilele de 6 și 7 octombrie au sosit alte trei trenuri de marfă cu aproape 800 de intelectuali români din Oradea, Cluj și Sighet, cărora le-au urmat altele. Episcopul Nicolae Popovici și-a stabilit sediul la Beiuș, avînd acum jurisdicție numai peste partea de sud a județului Bihor.

Singurul episcop ortodox căruia i s-a îngăduit să rămînă la postul său a fost pururea pomenitul mitropolit Nicolae Colan, pe atunci episcop al Vadului, Feleacului și Clujului (1893—1967). Distinsul ierarh, cărturar și profesor, a rămas alături de fiii săi sufletești în acele vremuri de restriște, făcîndu-se „tuturor toate”, ca să-i întărească pe toți în nădejdea izbăvirii. Oblăduirea sa duhovnicească se întindea peste toți românii ortodocși din teritoriile cotopte de Ungaria horthystă.

Episcopul Nicolae Colan a avut mult de suferit din partea autorităților horthyste maghiare. Între altele, a fost chemat la centrul de recrutare din Cluj, ca oricare alt cetățean al Ungariei, primind certificat de recrutare, prin care era declarat „apt pentru front”, fapt poate unic în istoria Bisericii creștine. În numeroase rînduri a fost anchetat de autorități. La 27 octombrie 1943 grupuri de fasciști maghiari au spart cu pietre toate geamurile reședinței episcopale ortodoxe din Cluj.

(Continuare în pag. 2)

Conferință teologică interconfesională

La Institutul Teologic Universitar din Sibiu au avut loc, în zilele de 18—19 mai 1978, lucrările Conferinței teologice interconfesionale, prima din acest an.

La conferință au participat Ierarhi, profesori de Teologie și alte persoane aparținînd Bisericii Ortodoxe Române, Bisericii Romano-catolice, Bisericii Reformate, Bisericii Evanghelice de Confesiune Augustană, Bisericii Evanghelice Sinodo-Presbiteriale și Bisericii Unitariene din țara noastră.

Au fost de față: I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, I.P.S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului; P.S. Episcopi: Emilian al Alba Iuliei, Visarion al Aradului, Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal; P.S. Episcopi-vicari: Timotei Lugojanul, Iustinian Maramureșanul și Epifanie Tomitanul; P.S. Arhieru-vicar Gherasim Piteșteanu; Eminența Sa Papp László, Episcopul Bisericii Reformate din Oradea, Eminența Sa Albert Klein, Episcopul Bisericii Evanghelice C. A. Sibiu, Eminența Sa Szedressy Pall, Episcopul Bisericii Evanghelice S.P. Cluj-Napoca, Eminența Sa Kovács Lajos, Episcopul Bisericii Unitariene Cluj-Napoca, P.C. rectori și profesori Institutelor Teologice ortodoxe din București și Sibiu, Dl. rector și profesorii Institutului Teologic Protestant Unic, cu ramurile din Cluj-Napoca și Sibiu, reprezentanți ai Institutului Teologic romano-catolic, secțiile Alba Iulia și Iași, P.C. directori și 1—2 profesori de la seminariile teologice, vicari și consilieri de la Administrația patriarhală și de la Centrele eparhiale, alți invitați.

A fost Conferința teologică interconfesională cu cea mai largă participare.

Departamentul Cultelor a fost reprezentat de dl. director Eugen Munteanu, însoțit de colaboratori.

Din prezidiul Conferinței au făcut parte: P.S. Episcop-vicar patriarhal, Antonie Ploieșteanul, reprezentantul P.F. Patriarh Iustin, P.C. prof. M. Chialda, rectorul Institutului Teologic Universitar din București, P.C. prof. Gr. Marcu, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, prof. Rapp Károly, rectorul Institutului Teologic Universitar Protestant Unic din Cluj-Napoca, P.C. prof. D. Popescu, prorectorul Inst. Teol. din București și prof. Hermann Binder, prorectorul Inst. Teol. Protest. Unic din Cluj-Napoca.

Conferința a trimis telegrame omagiale Președintelui Departamentului Cultelor, Ion Roșianu,

P.F. Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române,

Conducătorilor celorlalte Biserici din țară, participante la Conferință.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de P.C. rector Gr. Marcu.

Referatul principal, susținut de P.C. prorector Dr. Dumitru Popescu, a fost intitulat: „Consiliul Ecumenic al Bisericilor la 30 de ani de la înființare și contribuția cultelor din România la activitatea sa. Sarcini și perspective”, în care s-a făcut

(Continuare în pag. 2)

Să nu uităm martirii!...

(Continuare din pag. 1)

În toamna anului 1940 toate bisericile ortodoxe din Maramureș au fost închise de autorități. Cei trei preoți trimiși de episcopul Nicolae Colan au fost arestați și închiși la Budapesta timp de patru luni, apoi li s-a impus domiciliu obligatoriu la Borșa. Numeroasele intervenții ale Episcopiei, ca și încercarea unei delegații de credincioși țărani din Maramureș trimisă tocmai în capitala Ungariei, de a se permite funcționarea câtorva preoți ortodocși, au rămas fără rezultat. La 26 aprilie 1943, ziua a doua de Paști, episcopul Nicolae s-a îndreptat spre parohia Săcel-Maramureș, unde, după discuții umilitoare cu notarul și jandarmii din sat, i s-a îngăduit să slujească Sfânta Liturghie. Sosind la Borșa, în după amiaza aceleiași zile, a găsit biserica sigilată, iar notarul și jandarmii au refuzat să o deschidă, împrăștiind cu forța pe credincioșii veniți întru întîmpinarea ierarhului lor.

Furia oarbă a horthyștilor s-a îndreptat însă și împotriva unor modești slujitori ai altarului din parohiile noastre, apărători hotărîți ai drepturilor legitime românești. Protopopul Aurel Munteanu al Huedinului, personalitate binecunoscută în cercurile largi românești, militant de seamă pentru realizarea unității statale în 1918, a fost ucis în chinuri groaznice la Huedin, la 10 septembrie 1940, în văzul multimei adunate la tîrgul săptămînal de acolo. O bandă de 21 de asasinii, în frunte cu criminalul recidivist Gall Francisc, l-au torturat patru ore în șir, lovindu-l cu măciuci, smulgîndu-i barba cu piele cu tot, ca apoi unul din ei, Budaj János Gyepu, să-i vîre un par în gură, scoțîndu-l prin ceafă. După ce a murit în astfel de chinuri groaznice, asasinii i-au aruncat cadavrul într-un șanț, împreună cu al gardianului Gheorghe Nicola, ucis tot atunci.

În dimineața zilei de 9 septembrie 1940 trupele horthyste au ajuns în satul Treznea (județul Sălaj), în apropiere de Zalău. Îndată după intrarea în sat, au deschis un violent foc de arme, grenade, mitraliere, tunuri, incendînd gospodăriile și împușcînd pe oricine întîlneau în cale. Au fost uciși cu baionete sau împușcați cu mitralierele aproape o sută de persoane, români și evrei, între care peste 30 de femei și numeroși copii. Între cei terorizați și măcelăriți s-a numărat și preotul satului, Traian Costea, împușcat în cap, străpuns cu baionetele, apoi tîrît în pridvorul casei parohiale, căreia i-au dat foc, arzînd și trupul său. Tot acum au căzut jertfă și învățătorul Lazăr Cosma, spînzurat de o cruce din curtea bisericii și soția sa.

În cursul eliberării Transilvaniei de nord, au căzut alte numeroase jertfe de vieți omenești. Pe lîngă cunoscutele masacre și mutilarea celor 20 de ostași români la Cornești, pe Tîrnava Mică (lîngă orașul Tîrnăveni) și împușcarea țărănilor din Moisei-Maramureș, au căzut victimă trupelor fasciste-horthyste în retragere și alți români. Între ei se numără și preotul Ioan Danci din Lona, lîngă Cluj, arestat la 1 octombrie, împreună cu trei credincioși, între care și cîntărețul său. După cîteva zile, preotul a fost găsit mort, aruncat într-un șanț din Valea Nadășului.

Teroarea autorităților și a trupelor de ocupație horthyste s-a îndreptat îndeosebi asupra credincioșilor noștri din partea de est a Arhiepiscopiei Sibiului. Au fost dărîmate pînă la temelie 16 biserici ortodoxe, din Biborțeni, Racoșul de Sus, Boroșneul Mare, Căpeni, Vîrghiș (toate în județul Covasna) Borsec, Ditrău, Ocland (județul Harghita) și altele. Alte biserici ortodoxe au fost transformate în magazii de cereale, cum a fost cea din Gheorgheni și altele, adevărate pozoabe arhitectonice, biserica din Belini (județul Covasna) lovită cu tunurile în septembrie 1944, cea din Comolău (jud. Covasna) demolată. Alte biserici au fost devastate și profanate, ca în Odorhei, Aita Seacă, Bodoc, Mărtănuș, împușcînd în icone și în chipul mitropolitului Nicolae Bălan. Ctitorul bisericii și consilierul parohial Ioan Popescu din Mărtănuș (județul Covasna) a fost schingiuit și omorît în mod bestial cu topoarele, în septembrie 1940.

Mulți preoți au fost alungați din parohiile lor. La sfîrșitul anului 1941 în cele 55 de parohii din fostele județe Ciuc, Odorhei și Trei Scaune, mai funcționau doar șase preoți ortodocși.

În ciuda acestor samavolnicii, episcopul Nicolae Colan a îndemnat mereu pe păstoriții săi să dea dovadă de o atitudine demnă, creștinească. În primul număr din *Viața Ilustrată*, apărut după aplicarea Diktatului de la Viena, scria: „Vă îndemnăm deci să lepădați din sufletul vostru orice deznădejde, orice ură, orice dor de răzbunare. Strîngeți cu bucurie curată orice mîna care vi se întinde în numele păcii“. Iar în prima pastorală

trimisă după eliberarea Transilvaniei, la 26 noiembrie 1944, scria: „De aici înainte toate ale noastre se vor umplea de tot mai multă lumină. De aceea, să dăm slavă și mulțumită lui Dumnezeu pentru toate cîte ne-a făcut nouă și, ca în ziua de Paști, să iertăm toate pentru înviere!...“

Am reamintit aceste pagini triste din istoria Bisericii strămoșești din Transilvania, pentru că și azi unii dintre horthyștii care au săvîrșit acte ca acelea pe care le-am înfățișat aici, continuă, sub o altă formă, politica lor de denaturare a istoriei și de denigrare a realităților de azi din Patria noastră. Istoricii lipsiți de obiectivitate, care au fugit din propria lor țară, ca Haraszti Endre, într-o lucrare tipărită în anul trecut la

Toronto în Canada, privitoare la originea românilor, alimentînd irentismul maghiar, mai susțin și azi teze de mult perimate, care și-au primit răspunsul cuvenit din partea istoricilor noștri și chiar în paginile acestei foi șaguniene, prin scrișul I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului.

După cum se știe, marea masă a credincioșilor maghiari din Transilvania — fie catolici, fie protestanți — n-au împărțit vederile naționaliste-șovine ale horthyștilor, ci au continuat să trăiască în bună înțelegere cu românii ortodocși. Același lucru îl fac și astăzi, trăind cu toții, credincioși ortodocși, catolici, luterani și unitarieni — români, germani, maghiari, secui și de alte naționalități — într-o adevărată frăție ecumenică, în bună înțelegere, muncind împreună pentru fericirea și prosperarea României, patria lor comună.

Pr. prof. Mircea Păcurariu

Conferință teologică interconfesională

(Urmare din pag. 1)

un scurt istoric al acestei organizații, rezultînd din expunere că în ciuda diversității de păreri, privitoare la scopurile apropiate și îndepărtate ale Mișcării Ecumenice, s-a ajuns totuși la un consens. A fost subliniată de asemenea ideea că într-o serie de probleme de conținut teologic-dogmaticar trebuie să se facă deosebire între unitatea Bisericii și unitatea creștinilor, preocuparea pentru refacerea unității creștine apărînd astăzi strîns legată de slujirea popoarelor, a lumii contemporane.

A reieșit de asemenea aportul valoros al delegațiilor cultelor din țara noastră la lucrările diferitelor foruri și comisii ale C. E. B.

Primul referat secundar, susținut de conf. Dr. Lengyel Lorand de la Institutul Protestant Unic din Cluj-Napoca, a fost intitulat: „Probleme ale lumii contemporane în viziunea și activitatea altor organizații bisericești internaționale: Conferința Bisericilor Europene, Conferința Creștină pentru Pace, Federația Mondială Luterană, Alianța Mondială Reformată ș. a.“

Al doilea referat secundar, susținut de P. C. prof. Dr. Ioan Ică de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, a fost intitulat: „Documente cu privire la unitatea Bisericilor în activitatea din ultimul timp a Consiliului Ecumenic al Bisericilor (Botez, Euharistie, Ministeriu, Comunitate conciliară, Autoritatea în Biserică etc.)“.

Pe marginea referatelor au luat cuvîntul: I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin, Eminentă Sa Episcop Papp László, I. P. S. Arhiepiscop Teofil Herineanu, Eminentă Sa Episcop Albert Klein, Eminentă Sa Episcop Kovács Lajos, P. S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, P. S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul, prof. prorector Hermann Binder (Sibiu), P. C. prof. Dr. Stăniloae (București), prof. Juhász István (Cluj-Napoca), P. C. prof. M. Șesan (Sibiu), prof. Geréb Pal (Cluj-Napoca), prof. N. Chițescu (București), prof.

Christoph Klein (Sibiu), P. C. consilier D. Soare (București), prof. Lengyel Lorand (Cluj-Napoca), P. C. prof. E. Branște (București), prof. Hermann Pitters (Sibiu), prof. Iorgu Ivan (București), P. C. consilier I. Georgescu (București), P. C. prof. I. Zăgrean (Sibiu), P. C. prof. T. Bodogae (Sibiu), P. C. prof. D. Radu (București) și P. C. prof. M. Păcurariu (Sibiu).

Aducînd salutul P. F. Părinte Patriarh Iustin și mulțumind I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin și P. C. rector Gr. Marcu pentru buna organizare a conferinței, P. S. Episcop-vicar patriarhal Antonie Plămădeală, ca un foarte bun cunoscător al problemelor discutate, a tras concluziile dezbaterilor, reliefînd, între altele, că, în cei 30 ani de existență, Consiliul Ecumenic al Bisericilor s-a dovedit „un minunat mijloc al regăsitii creștine“, că la ora actuală știm, în chip drept, mai multe unii despre alții, că, mai ales, „ne iubim mai mult“.

S-a scos în lumină de asemenea constatarea că cu cît se adîncesc mai mult problemele teologice de către fiecare Biserică, cu atît mai mult se găsesc noi puncte comune în învățătura de credință, ca și faptul că C. E. B. acordă importanță cuvenită laturii sociale, rezolvării marilor probleme ale lumii de astăzi.

Conferința a scos în lumină totodată, a subliniat P. S. Antonie, adeziunea participanților la lucrarea ecumenică pe care o desfășoară cultele din țara noastră, slujirea cu loialitate a Patriei noastre comune, România socialistă.

A doua zi, 19 mai, au avut loc expunerile: „Reuniunea de la Belgrad. Concluzii și perspective“ și „Dezarmarea și pacea. Poziția Republicii Socialiste România în perspectiva apropiatei sesiuni a O. N. U., dedicată dezarmării“, prezentate de lectorii din Ministerul Afacerilor Externe, care au fost urmărite cu viu interes de către participanți la lucrările Conferinței teologice interconfesionale.

II. 11. Dumnezeu unul în ființă

1. *Dumnezeu unul în ființă.* — Cel dintîi adevăr de credință mărturisit în Simbolul Credinței este existența lui Dumnezeu cel Unul și Unic: „Cred într-unul Dumnezeu“.

Unitatea de ființă a lui Dumnezeu Celui „viu și adevărat“ (I Tes. 1, 9) este exprimată cu toată claritatea în Descoperirea dumnezeiască. „Viața veșnică aceasta este: să te cunoască pe Tine, singurul, adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Hristos, pe care l-ai trimis“ (Ioan 17, 3); „Dumnezeu unul este“ (Gal. 3, 20; I Tim. 2, 5); „Știm că în lume un idol este tot una cu nimic și că nu este decît un singur Dumnezeu“ (I Cor. 8, 4); „Cunoaște astăzi și ține minte că Domnul Dumnezeu tău este Dumnezeu în cer sus și pe pămînt jos și nu mai este altul afară de El“ (Deuteronom 4, 39); „Ascultă, Israile, Domnul Dumnezeu nostru este singurul Domn“ (Deut. 6, 4; Marcu 12, 29); „Este un singur Dumnezeu, Tatăl, dintru care sînt toate și noi într-un El, și un singur Domn Iisus Hristos, prin care sînt toate și noi prin El“ (I Cor. 8, 6).

La ideea unității de ființă a lui Dumnezeu poate să ajungă și mintea, cugetînd chiar asupra ideii de Dumnezeu, întrucît adevăratul Dumnezeu nu poate fi conceput decît ca absolut și nemărginit; iar doi sau mai mulți absoluți — despre care este cu puțință doar simpla expresie verbală, însă fără nici un conținut real — sînt de neconceput după rațiunea sănătoasă, deoarece s-ar limita unul

pe altul ne mai putînd fi gîndit nici unul ca absolut. Tot așa, prin cugetare, țînîndu-se seama de ordinea unitară înțeleaptă care se observă în lucrurile din lume, din univers, și cunoscînd astfel armonia făpturii exterioare nouă, se poate ajunge — ceea ce s-a petrecut și se petrece obișnuit — la ideea unui orînduitor înțelept al tuturor. Astfel că Dumnezeu este în chip necesar Unul.

Ființa lui Dumnezeu este în sine veșnic nepătrunsă și necomunicabilă făpturii; însă din ea izvorăsc sau emană, tot veșnic, energii necreate și lucrări dumnezeiești, care nu sînt tot una cu însași ființa lui Dumnezeu, astfel că el nu se confundă cu ființa divină dar nici nu sînt despărțite de aceasta, lucrări prin care Dumnezeu intră în raport cu făptura Sa și prin care poate să fie cunoscut și numit. Aceste energii necreate și lucrări dumnezeiești, înțelegîndu-le după calitatea lor de puteri dumnezeiești, le numim obișnuit însușiri sau atribute, fiindcă îl numim pe Dumnezeu după ele, atribuindu-i-le. Prin ele, Dumnezeu însuși ni se face cunoscut și ni se comunică, nouă și lumii, atît cît este de trebuință pentru existență, pentru mîntuire și pentru desăvîrșire, după a Lui atotștiință, bunăvoință și iubire părintească.

Această comunicare a lui Dumnezeu către noi, întrucît e cunoaștere, este Descoperirea (Revelația) Sa, atît pe cale naturală, adică prin puterile firești ale cugetării pe care le au oamenii încă de la creație, cît și pe cale supranaturală cu cuvîntul Său și cu fapta Sa, prin aleșii Săi, pentru a fi primită prin credință. Astfel, chiar și neamurile

(Continuare în pag. a 4-a)

Din valorile tradiționale ale poporului român

2. Civilizația și arta lemnului la români

Dacă așa cum se spune în folclor „codru-i frate cu românul“, dacă ne gândim, apoi, că nu de mult regretatul istoric Constantin C. Giurescu a publicat un volum special intitulat: „Istoria pădurii românești din cele mai vechi timpuri pînă astăzi“, dar mai cu seamă dacă privim în jurul nostru, în orice gospodărie țărănească și observăm mulțimea de unelte și obiecte lucrate din lemn, ne dăm seama ce importanță are acest mare capitol al

culturii și artei noastre populare, în care ingeniozitatea și măiestria se întrec pe ele însele.

Colecțiile muzeelor s-au îmbogățit, în ultimii ani, cu mii de piese din cele mai felurite esențe lemnoase; s-au organizat expoziții speciale, atît în țară cît și în străinătate; s-au întocmit, despre arta lucrărilor în lemn, studii, articole, chiar volume și albume, despre varietatea de forme și frumusețea motivelor ornamentale în lemn, acestea constituind

tot atîtea dovezi despre importanța istorică, nivelul artistic și semnificația creațiilor care formează un inestimabil patrimoniu, caracterizîndu-ne ca popor, cu care ne putem mîndri și pe care se cuvine să-l conservăm și cultivăm cu sfințenie.

De la stîlpii în formă de coloană din satele de munte ale Carpaților meridionali, la furcile de tors și bîtele ciobanilor, la tiparele de caș din Vrancea, pînă la porțile monumentale ale Maramureșului și Gorjului, sau la vasele și celelalte obiecte de uz de tot felul, cioplite în lemn, ca să nu mai vorbim de arhitectura tradițională în lemn, unde loc de frunte ocupă minunatele biserici existente îndeosebi în Transilvania, ori de acele ingenioase

(Continuare în pag. a 4-a)

I N F O R M A Ț I I

● Localitatea Feleacu, jud. Cluj, este atestată documentar încă din anul 1367, localitate unde a existat și un sediu episcopal.

Din încredințarea I.P.S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului, Duminică, 19 martie 1978, P.S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul, însoțit de P.C. vicar O. Moraru, a cercetat această parohie unde a săvîrșit Sf. Liturghie, răspunsurile fiind date de credincioși.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, C. pr. O. Maximilian, parohul local, a făcut o prezentare a parohiei.

În cuvîntarea rostită, P.S. Episcop-vicar Iustinian a tîlmăcit Evanghelia zilei, subliniind totodată importanța Duminicii Ortodoxiei.

● La invitația P.F. Patriarh Iustin, președintele Bisericilor protestante din Elveția, Walter Sigrist, a făcut o vizită Bisericii Ortodoxe Române. Între 22—24 aprilie 1978, oaspetele elvețian a vizitat Centrul mitropolitan din Sibiu.

În după-amiaza zilei de 22 martie a vizitat biserica și muzeul de la Sibiel, precum și biserica și mormintele marilor ierarhi înmormîntați la Rășinari: Mitropolitul Andrei Șaguna, mitropolitul Nicolae Colan și episcopul Vasile Stan.

Împreună cu I.P.S. nostru Mitropolit Nicolae a participat apoi la slujba Vecerniei, oficiată în paraclisul Institutului, unde oaspetele a fost prezentat studenților. Cu acest prilej și-a exprimat mulțumirea sufletească de a cunoaște Biserica Ortodoxă Română.

În 23 martie, dimineața, a avut loc o întrevvedere cu P.C. rector și părinții profesori de la Institutul Teologic din Sibiu, vizitînd apoi biblioteca mitropolitană și muzeul Brukenenthal, unde oaspetele și însoțitorul au fost conduși de P.C. arhim. vicar Vasile Cornilă.

După masa de prînz I.P.S. Sa și președintele Bisericilor protestante din Elveția au făcut o vizită în stațiunea și schitul Păltiniș, iar către seară s-a vizitat catedrala evanghelică, fiind apoi oaspetele Em. Sale Albert Klein, Episcopul ev.-lut. din Sibiu.

În dimineața zilei de 24 martie a.c., însoțit de I.P.S. Mitropolit Nicolae, oaspetele a asistat la Sf. Liturghie oficiată în catedrala mitropolitană.

Exprimîndu-și satisfacția pentru cele văzute, în cursul aceleiași zile oaspetele elvețian a plecat cu avionul la București.

● Între 25—26 martie 1978, elevii anului V de la Seminarul teologic din Cluj-Napoca, însoșiți de P.C. prof. diriginte Alexandru Moraru, au făcut o excursie de studii în Arhiepiscopia Clujului, vizitînd cu acest prilej locuri importante legate de istoria poporului român și a Bisericii noastre, ca de exemplu: Casele memoriale legate de numele lui Coșbuc și Rebreanu, localitatea Vad, mănăstirile Nicula și Rohia ș. a.

● Duminică, 5 martie 1978, P.S. Episcop Vasile al Oradiei a săvîrșit Sf. Liturghie în biserica cea mare din Salonta, iar vecernia în cea mică. Tot atunci, a mai slujit vecernia și în parohia vecină, Mădăraș, prot. Oradea.

În 25 martie, de Buna Vestire, P.S. Sa a săvîrșit Sf. Liturghie în biserica din Cehei, prot. Șimleu, iar vecernia la Derșida, prot. Șimleu.

Duminică, 26 martie, a săvîrșit Sf. Liturghie în biserica din orașul Șimleu Silvaniei.

Duminică, 2 aprilie 1978, P.S. Episcop Vasile a săvîrșit sf. liturghie în biserica din parohia Sumugiu, iar vecernia în parohia vecină, Mierlău, ambele din prot. Oradea.

● Marti, 11 aprilie 1978, la Centrul mitropolitan din Sibiu a avut loc consfătuirea trimestrială de lucru, la care au participat P.C. vicar, P.C. consilieri și inspector eparhial, P.C. rector și un profesor de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, P.Cuv. stareț de la Mănăstirea Brâncoveanu—Sîmbăta de Sus și P.C. protopopi de la cele șapte protopopiate din Arhiepiscopie.

Consfătuirea a fost prezidată de I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care a dat o seamă de îndrumări practice, îndemnînd pe participanți și, prin ei, pe preoții și credincioșii noștri, să dea ce au mai bun lui Dumnezeu, Părintele cereș, și Patriei pămîntești ai cărei fii sînt.

În cadrul dezbaterilor au luat cuvîntul toți participanții.

● Aflîndu-se în țara noastră, ca oaspeți ai Bisericii Ortodoxe Române, Excelențele lor Lordul Mervyn Stockwood, Episcop al Londrei de Sud, și Episcopul Michael Marshall de Woodwich au sosit la Sibiu în seara zilei de 8 aprilie 1978.

A doua zi, cei doi episcopi anglicani au săvîrșit Liturghia anglicană în capela Institutului Teologic Universitar, în prezența părintelui rector Grigorie Marcu, a părintelui vicar Vasile Cornilă și a unui grup de studenți. La sfîrșit, părintele rector a adresat un cuvînt de bun venit celor doi oaspeți. În cuvîntul de răspuns, Excelența Sa Mervyn Stockwood și-a exprimat bucuria de a fi putut săvîrși Liturghia anglicană la Sibiu și recunoștința pentru ospitalitatea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae. Oaspeții au asistat apoi la Liturghia ortodoxă săvîrșită în Catedrala mitropolitană de către I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, în cadrul căreia s-a săvîrșit și o hirotonire de diacon.

La sfîrșitul Liturghiei, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a prezentat credincioșilor pe cei doi oaspeți și a vorbit despre bunele relații care există între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Angliei. A amintit apoi despre contribuția României la instaurarea în lume a unui climat

de dreptate și înțelegere, despre activitatea Bisericii Ortodoxe Române și a celorlalte culte din țara noastră pentru înfrățirea între popoare și pentru pace în lume. Episcopul Lord Mervyn Stockwood și-a exprimat deosebita bucurie de a fi participat la Sf. Liturghie din catedrala mitropolitană din Sibiu, care l-a impresionat profund, simțindu-se a fi frate cu cei prezenți la sf. slujbă, în baza botezului în Iisus Hristos.

Ca semn al bunelor relații care există între România și Marea Britanie — a arătat vorbitorul — se înscrie vizita pe care o va întreprinde în Marea Britanie Președintele Nicolae Ceaușescu.

Episcopul Lord Mervyn Stockwood a petrecut întreaga săptămîină care a urmat la Schitul Păltiniș, iar Episcopul Michael Marshall, după cîteva zile la Păltiniș, a vizitat alte centre bisericesti și mănăstiri din țară. În seara zilei de 13 aprilie Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a oferit la Păltiniș o masă în onoarea oaspeților, la care a participat și Eminența Sa Albert Klein, Episcopul Bisericii Evanghelice-Lutherane din România.

Duminică, 16 aprilie 1978, Episcopul Lord Mervyn Stockwood a săvîrșit Liturghia anglicană într-una din bisericile din Rășinari și a asistat în continuare la Liturghia ortodoxă în aceeași localitate. Părintele vicar Vasile Cornilă a prezentat credincioșilor prezenți în biserică pe oaspetele englez iar acesta a vorbit despre frățietatea care există între creștini.

Excelența Sa Episcopul Lord Mervyn Stockwood a părăsit Sibiu în ziua de 17 aprilie.

● Duminică, 16 aprilie 1978, în catedrala mitropolitană din Sibiu s-a săvîrșit, după Sf. Liturghie, de către I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, un parastas în memoria adormitului în Domnul mitropolit Nicolae Colan, a cărui personalitate a fost evocată, după parastas, de P.C. prof. T. Bodogae.

În cursul aceleiași zile un asemenea parastas s-a slujit și la mormîntul mitropolitului Nicolae Colan de la Rășinari, de către P.Cuv. arhim. Vasile Cornilă, P.C. rector Grigorie Marcu și P.C. cons. Gh. Papuc, cuvînt cald comemorativ rostind cu acest prilej P.C. rector Gr. Marcu.

*

● Ziua de 23 aprilie a.c., a prilejuit P.S. Episcop Emilian Birdeș al Episcopiei Alba Iuliei participarea la instalarea noului titular al Eparhiei Romanului și Hușilor, P.S. Episcop Eftimie. P.S. Sa a rostit un cuvînt în care a evidențiat legăturile românilor transilvăneni din nord cu frații din Moldova și a celor din sud cu frații din Țara Românească, de unde au primit cărți de cult, ierarhi și preoți hirotoniți și sprijin material, încheind cu felicitări pentru noul intronizat și mulțumind autorităților bisericesti și locale, preoților și credincioșilor din Eparhia Romanului, pentru prețuirea arătată P.S. Sale în cei șase ani de activitate (1957—1964) la Roman.

● În Vinerea cea Mare a Sf. Patimi, P.S. Episcop Emilian a participat alături de cler și mulțime de credincioși la Prohodul Domnului. Denia de vinerea seară s-a încheiat într-o atmosferă cucernică, cu cîntări de tînguire adecvate momentului.

● Noaptea Sfință a Învierii Domnului își revarsă bucuriile în dangăte de clopote care cheamă pe credincioși să li se facă vestirea îngerească „Hristos a înviat“. Păstrîndu-se tradiția, la Catedrala episcopală s-a săvîrșit slujba Învierii în prezența credincioșilor după care s-au împărțit Paștele.

În aceeași dimineață, după slujbă, membrii coralei au vizitat la reședința episcopală și felicitat pe P.S. Episcop Emilian.

La ora 10 a.m., în prima zi de Paști, P.S. Episcop Emilian a săvîrșit Sf. Liturghie înconjurat de un sobor de preoți slujitori, la sfîrșit citîndu-se Pastorală tradițională.

Tot în ziua de Paști a avut loc Învieria a II-a, la care au participat preoții și credincioșii parohiilor din Municipiul Alba Iulia. Cu acest prilej a avut loc citirea Sf. Evanghelii în 12 limbi. Slujba s-a încheiat cu un cuvînt rostit de P.C. cons. Toma Păunescu și cu miruirea celor prezenți de către P.S. Episcop Emilian.

După slujbă, membrii Permanenței, angajații din cadrul Centrului eparhial și preoții din oraș au fost primiți de P.S. Episcop Emilian, prezentîndu-i urări de sănătate, sărbători fericite. S-a ciocnit tradiționalul ou roșu, fiind o atmosferă de adevărat praznic.

● A doua zi de Paști, 1 mai, P.S. Episcop Emilian însoțit de un sobor de preoți a oficiat Sf. Liturghie în catedrala din Blaj, în prezența credincioșilor. La sfîrșitul Sf. Liturghii P.S. Sa a rostit un cuvînt de învățătură despre praznicul Învierii Domnului și dragostea în credința strămoșească, care unește pe toți în slujirea binelui obștească, a Patriei noastre scumpe.

În continuare au vorbit: P.C. pr. Ioan Găban — Ocna Mureș, P.C. cons. Toma Păunescu, iar în încheiere P.C. pr. Adrian Teodorescu, care în cuvinte foarte frumoase a mulțumit P.S. Episcop Emilian pentru bucuria făcută credincioșilor din Blaj, încheind cu mărturisiri de statornicie în dreapta credință și în dragoste față de Patrie.

În aceeași zi, seara, în prezența P.S. Episcop Emilian, un sobor de preoți a oficiat slujba Vecerniei la parohia Blaj II. La sfîrșit P.S. Sa a vorbit credincioșilor despre praznicul Învierii, despre biserică și datorită credincioșilor de a o împodobi după rînduială.

Pr. P. Pleșa

Scopul darului „vorbirii în limbi“

Acest dar a fost dat Apostolilor la Cincizecime, după Învieria Domnului. Oare de ce li s-a dat acest dar? Răspunsul este ușor: să le dea Apostolilor puțința de a-și împlini misiunea ce le-o dăduse Mîntuitorul, anume vestirea Evangheliei la toate popoarele. Cum le-ar fi fost, oare, aceasta cu puțință, cîtă vreme ei erau simpli pescari, care nu cunoșteau alte limbi?

După Învierie, Mîntuitorul le-a spus să nu plece încă la propovăduire, ci să mai rămînă cîteva zile în Ierusalim, pentru că vor fi „îmbrăcați cu putere de sus“ (F. Ap. 1, 4). Și într-adevăr la sărbătoarea Rusaliilor sau Cincizecimii (50 zile după Paști), ei se găseau în Ierusalim și li s-a dat darul vorbirii în limbi străine. Faptul este istorisit amănunțit și limpede în cartea Faptelor Apostolilor, cap. 2.

De ce s-a dat acest dar la Cincizecime și nu într-o altă zi oarecare? Pentru că acum erau de față iudei de alte limbi, din alte țări, veniți la praznic. Numai în Ierusalim era templu și preoțime. Iar Legea îi obliga pe toți iudeii ori în ce țară s-ar găsi să vie de trei ori pe an la Ierusalim, anume, la Paști, la Cincizecime și la sărbătoarea Corturilor, sau măcar la unul din aceste trei mari praznice, ca să-și plătească impozitul către templu, în sicli, adică în bani locali, să-și aducă jertfele cerute de Lege și să-și facă curățirile rînduite (Ieș. 23, 17; 34, 28; Deut. 16, 16). Înțelegem deci de ce erau atîția iudei străini în Ierusalim. Aceștia nu mai vorbeau limba evreiască, ci limba țării în care erau așezați. Pe lîngă templu se găseau și afaceriști, care schimbau banii străini și vindeau animale de jertfă.

Ni se spune că se găseau de față iudei de peste cincisprezece limbi (F. Ap. 2, 9—11), sau încă chiar „din toate neamurile care sînt sub cer“ (F. Ap. 2, 5). Acum, Apostolii aveau prilejul să le propovăduiască Evanghelia. Înzeștrați cu darul de a vorbi în alte limbi, le-au vorbit acestora în limbile lor. Și toți i-au înțeles perfect, fără nici o tîlmăcire. Faptul a produs uimire și a avut un rezultat foarte bun. Totul e limpede și cu înțeles.

(Continuare în pag. a 4-a)

1 Dumnezeu unul în ființă

(Urmare din pag. a 2-a)

(păgînii) nu sînt lipsite de cunoștința de Dumnezeu prin revelația pe cale naturală: „Fiindcă ceea ce se poate ști despre Dumnezeu vădit este în inimile lor și Dumnezeu este cel ce le-a vădit-o. Într-adevăr, însușirile Lui nevăzute, puterea Lui cea veșnică și a Lui dumnezeire se văd prin cugetare de la începutul lumii, în făpturile Lui“ (Rom. 1, 19—20).

Obișnuit, însușirile lui Dumnezeu le împărțim noi — noi și pentru noi, fiindcă în Dumnezeu nu există și nu poate exista vreo împărțire — în însușiri naturale sau ființiale (fiind ale naturii sau ființei dumnezeiești), intelectuale (ale intelectului dumnezeiesc) și morale (ale voinței dumnezeiești).

Insușirile naturale ale lui Dumnezeu sînt: absolutitatea, spiritualitatea, atotprezența, veșnicia, neschimbabilitatea, atotputernicia.

Absolutitatea, căreia i se mai zice și aseitate, înseamnă că Dumnezeu își are existența în Sine și prin Sine, neavînd cauză în afară de Sine și fiind plinătatea ființei și vieții, temeinicind apoi și existența și viața tuturor celor văzute și nevăzute. Astfel, Dumnezeu este „Cel ce este“, cum El însuși își spune: „Eu sînt Cel ce sînt“, în chip absolut independent de orice din afară de El (Ieșire 3, 14). Dumnezeu nu poate fi cuprins în nimic, ci totul și toate se cuprind în El, infinitul. „În El trăim, în El ne mișcăm și sîntem“ (F. Ap. 17, 28); „De la El și prin El și întru El sînt toate“ (Rom. 11, 36). Absolutitatea se referă la ființa divină, dar, totodată, și la toate însușirile dumnezeiești.

Spiritualitatea înseamnă calitatea de a fi spirit sau duh, substanță nematerială, nevăzută, simplă, necompușă, conștientă, cu rațiune, sentiment și voință liberă, deci avînd caracter personal, în contrast cu materia care este spațială, grea, cu diferite forme, compunîndu-se și descompunîndu-se mereu.

Spirite sînt Dumnezeu, îngerii și sufletele omenesci. Dumnezeu este duh absolut, iar îngerii și sufletele oamenilor sînt duhuri mărginite. „Duh este Dumnezeu“ (Ioan 4, 20); „Duh este Domnul și acolo unde este Duhul Domnului este și libertatea“ (II Cor. 3, 17).

Atotprezența înseamnă că Dumnezeu este pretutindeni, că, absolut și infinit fiind, este cu desăvîrșire independent de orice spațiu, că este mai presus de spațiu și că nimic nu-l cuprinde, dar El cuprinde totul și-l stăpînește, prezent fiind și cu ființa și cu lucrarea oriunde. „Dumnezeu care a făcut lumea aceasta și toate cele ce sînt într-însa, fiind Domnul cerului și al pămîntului, nu locuiește în temple făcute de mîna omenească“ (F. Ap. 17, 24); „Unde mă voi duce de la Duhul Tău și de la fața Ta unde voi fugi? De mă voi sui la cer, Tu acolo ești; de mă voi pogori în iad, Tu de față ești! De voi zbura pe aripile zorilor și mă voi muta la marginile mării, și acolo mă va povățui mîna Ta și dreapta Ta mă va sprijini“ (Ps. 138, 6—9).

Veșnicia este independența absolută a lui Dumnezeu față de timp — după cum atotprezența este independența față de spațiu —, El fiind deasupra și a timpului, dar cuprinzîndu-l și pe acesta, ca creație a Sa. Veșnicia lui Dumnezeu este prezent nesfîrșit, fără început și fără sfîrșit. „Eu sînt Alfa și Omega, zice Domnul Dumnezeu, Cel ce este, Cel ce era și Cel ce vine, Atotviitorul“ (Apoc. 1, 8). „Întru început Tu, Doamne, pămîntul l-ai întemeiat și cerurile sînt lucrul mîinilor Tale; ele vor pieri, dar Tu rămîi, și toate ca o haină se vor învechi; ca pe un veșmînt le vei schimba și schimbate vor fi; dar Tu același ești și anii Tăi nu vor înceta“ (Evrei 1, 10—12).

Neschimbabilitatea lui Dumnezeu înseamnă că El nu se schimbă, nici în ființa Sa, nici în hotărîrile și scopurile Sale, fiind și rămîind veșnic același Dumnezeu și punînd totdeauna în lucrare aceleași energii dumnezeiești. Astfel, neschimbabilitatea lui Dumnezeu nu înseamnă imobilitate, ci, dimpotrivă, statornicie absolut neabătută în aceeași activitate de intensitate și dimensiuni divine, „potrivit sfatului voinței Sale“ (Efes. 1, 11) și conform ființei Sale, care este Binele și de la care vine „tot darul desăvîrșit“. „Toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit de sus este, pogorînd de la Părintele luminilor, la care nu este schimbare, nici umbră de mutare“ (Iacov 1, 17).

Atotputernicia înseamnă că puterea lui Dumnezeu nu este mărginită de nimic; El poate face

tot ce voiește, dar întrucît voința Lui este atot-sfîntă, El voiește și face numai binele, niciodată răul (Matei 9, 26; Marcu 10, 27; Luca 18, 27).

Insușirile intelectuale ale lui Dumnezeu sînt atotștiința și atotînțelepciunea.

Atotștiința este totală și desăvîrșită cunoaștere a tot ce a fost, ce este și ce va fi real, ca și a celor care ar putea să fie, adică a celor posibile ca posibile și a celor imposibile ca imposibile. Astfel, total și desăvîrșit se cunoaște Dumnezeu pe Sine însuși și tot ce nu este El însuși, în chip absolut, adică în lumina Sa divină veșnic prezentă și pătrunzînd toate, fără scară de cunoaștere, din veci, sigur și nesupus greșelii. „Duhul toate le cercetează, chiar și adîncurile lui Dumnezeu“ (I Cor. 2, 10); „O, adîncime a bogăției și a înțelepciunii și a științei lui Dumnezeu! Cît de nepătrunse sînt judecățile Lui și cît de neurmate sînt căile Lui!“ (Rom. 11, 33).

Atotînțelepciunea este latura practică a atotștiinței; ea este cunoașterea și alegerea celor mai bune mijloace spre cele mai bune scopuri, în primul rînd stînd scopurile suprafirești ale mîntuirii și desăvîrșirii credinciosului. „Cît de minunate sînt lucrurile Tale, Doamne, tote cu înțelepciune le-ai făcut și e plin pămîntul de făptura Ta!“ (Ps. 103, 24).

Insușirile morale ale lui Dumnezeu sînt bunătatea, sfințenia, dreptatea, credincioșia și iubirea.

Bunătatea este predispoziția sau aplecarea lui Dumnezeu de a dăruii bunuri ale Sale. „Unul este cel bun“ (Matei 19, 17); „Nimeni nu este bun, fără numai unul Dumnezeu“ (Marcu 10, 18; Luca 18, 19).

Sfințenia este acordul sau armonia desăvîrșită a voinței lui Dumnezeu cu ființa Lui, chiar identitatea cu aceasta. Numai sfințenia lui Dumnezeu este ființială Lui, deci absolută; iar sfințenia făpturii, înger sau om, este sfințenie doar ca participare la sfințenia lui Dumnezeu, prin harul Său. „Sfînt, sfînt, sfînt este Domnul Savaot, plin este tot pămîntul de mărirea Lui!“ (Isaia 6, 3); „Scris este: Fiți sfinți, pentru că sfînt sînt și Eu“ (I Petru 1, 16; cu ref. la Lev. 11, 44).

Dreptatea prin care Dumnezeu cel atot-sfînt dăruiește fiecăruia fără părtinire ceea ce i se cuvine. Dreptatea dumnezeiască este bună și bunătatea dumnezeiască este dreaptă. „Dumnezeu este drept și tare și îndelungrăbdător“ (Ps. 7, 11); El „va răsplăti fiecăruia după faptele sale“ (Matei 16, 27); „Dumnezeu nu caută la fața omului“ (Rom. 2, 11); „Dumnezeu nu este părtinitor“ (F. Ap. 10, 34); „iar cel ce umblă cu strîmbătate își va lua plata strîmbătății“ (Col. 3, 25).

Credincioșia (adeverirea, fidelitatea) prin care Dumnezeu își ține cu sfințenie făgăduințele și le îndeplinește absolut sigur, ele fiind totdeauna bune, iar Dumnezeu atotștiutor, neschimbător și atotputernic. „Credincios este Dumnezeu, prin care ați fost chemați la împărțirea cu Fiul său Iisus Hristos, Domnul nostru“ (I Cor. 1, 9). „Credincios este cel ce vă cheamă (Dumnezeu). El va și îndeplini“ (I Tes. 5, 24); „Să ținem mărturisirea nădejdiei cu neclintire, pentru că credincios este cel ce a făgăduit“ (Evrei 10, 23).

Iubirea este formă mai determinată, mai concretă a bunătății lui Dumnezeu, anume aceea de dăruire a bunătăților Sale către oameni, în vederea împărțirii acestora de propria Lui fericire negrăită, în comuniune cu El. Însăși existența lumii și a făpturilor raționale este dar al bunătății Părintelui ceresc și tot așa adevărul mîntuitor și lucrarea mîntuitoare a Fiului întrupat, Iisus Hristos, și cea sfîntitoare a Duhului Sfînt. „Dumnezeu este iubire“ (I Ioan 4, 8).

O formă a iubirii este mila. Dacă iubirea este bunătatea întrucît își alege obiectul asupra căruia să se reverse, mila este iubirea întrucît se revarsă asupra celui care este în lipsă. „Mila Lui (a lui Dumnezeu) din neam în neam, spre cei ce se tem de El“ (Luca 1, 50); „Mă milostivesc pînă la al miile neam, către cei ce mă iubesc și păzesc poruncile mele“, zice Domnul (Ieșire 20, 6); „Cum miluiește un tată pe copiii săi, așa miluiește Domnul pe cei ce se tem de Dînsul... iar mila Domnului veșnic e peste cei ce se tem de El“ (Ps. 102, 13, 17).

Cu privire la atributele sau însușirile lui Dumnezeu se cuvine să ne dăm seama și de aceea că nu putem să cuprindem și să numărăm energiile și lucrările dumnezeiești, de unde urmează că nu putem să cunoaștem numărul însușirilor lui Dumnezeu, ci putem să cunoaștem numai pe aceea a căror cunoaștere ne-o mijlocește Revelația.

Pr. prof. Isidor Todoran

(Taxa poștală plătită în numerar)

2. Civilizația și arta lemnului la români

(Urmare din pag. a 3-a)

instalații acționate de forța rîurilor de munte, toate acestea sînt tot atîtea categorii sau capitole de istorie românească, tot atîtea documente de pricepere, de spirit inventativ, de hărnicie și vrednicie, de legătură cu acest pămînt străbun.

Nimic nu caracterizează mai bine profilul moral al unui popor, ca și al fiecărui individ în parte, decît munca și rezultatele ei, nimic nu-i înfrumusețează, înobilează și justifică existența, decît civilizația materială și cultura spirituală. Ori, pentru trecut ca și pentru istoria zilelor noastre, arta populară sau „arta țaranului român“, cum o numea mai direct și mai propriu academicianul George Oprescu, este corolarul pozitiv al prezenței țaranimii, „forță de bază a progresului social“, aflată permanent „în primele rînduri ale luptei împotriva exploatații și asupririi“.

Nu este vorba acum de o viziune idilică sau bucolică a vieții satului, ci de „țărănime — făuri-toare și păstrătoare prin vremi a valorilor spiritualității românești“ (dr. Răzvan Theodorescu, Scînteia, 12 aprilie 1977).

Am făcut aceste scurte referințe tocmai că prin tot ceea ce a creat în lemn, de la obiecte miniaturale, pînă la construcțiile monumentale ale caselor și bisericilor maramureșene sau de a aiurea, întîlnim, în fiecare colț al pămîntului românesc, dovada geniului creator al acestui popor, căruia i-au adus elogiul lor istoricul Nicolae Iorga, filozofii Lucian Blaga și Mircea Eliade, numeroși și vestiți istorici și cercetători ai artei populare, români și străini, iar operele acestea au inspirat pe creatorii anonimi ai folclorului, dar și pe marii artiști ai daltei și ciocanului, în frunte cu Constantin Brîncuși.

Geneza și specificul artei lemnului la români trebuie raportate la trăsăturile morale ale acestui popor care avea de fiecare dată viața nouă și a însuflețit materia, făcînd să se îmbine utilul cu frumosul, în lut, în piatră, în metal ori fibre textile și alte materiale, dar mai cu seamă în lemnul din care și-a făurit cea mai mare parte a uneltelor de muncă, a armelor de luptă sau a fluielor și celorlalte instrumente muzicale, prin care și-a exprimat jalea și revolta, dorul și credința în adevăr și dreptate, în biruința binelui în general.

Iată pentru ce ne propunem și e bine să vorbim și să cunoaștem, în cîteva articole ce vor urma, aceste valori ale patrimoniului nostru cultural, dar nu numai oprindu-ne la suprafața lucrurilor, ci începînd chiar cu geneza lor, cu tehnicile și procedeele în care se realizează, cu categoriile principale de obiecte legate de munca și viața de toate zilele, dar și de sărbători, de obiceiuri și credințe ca și de vechile și importante semnificații ale motivelor ce formează decorul lor.

Știm că atît forma, folosința și decorul obiectelor lucrate în lemn înseamnă istorie și artă, deci prezență și afirmare, contribuind la instruirea și educația istorică, patriotică și estetică, ele constituind în același timp și o sursă de inspirație pentru creații contemporane.

Dr. Cornel Irimie — Marcela Necula

Scopul darului „vorbirii în limbi“

(Urmare din pag. a 3-a)

Deci, darul vorbirii în limbi a avut un scop mare și de înțeles. El n-a fost dat ca să zăpăcească mințile și ca cel care îl are să se arate ca un ieșit din minți, bolborosind aiurea. Așa ceva puteau spune doar cei prezenți, care nu cunosc limbi străine și nu pricep nimic. Așa erau acum și așa chiar spuneau iudeii localnici, necunosători de alte limbi. În timp ce iudeii străini pricepeau tot și se minunau, cei localnici ziceau că Apostolii sînt beți și bolborosesc în vînt. Dar Apostolul Petru le-a vorbit și acestora, în limba lor, explicîndu-le minunea.

Apostolii n-au prea folosit acest dar. Erau bucuroși să poată vorbi în limba celor de față, de obicei iudei, de limbă evreiască, sau cel mult grecească.

Orice alte tîlcuiri despre acest dar în alte texte biblice neexplicate sînt greșite și duc la înțelegeri și practici neserioase de bolborosiri fără rost, ca la oameni ieșiți din minți. Cum poți preamări pe Dumnezeu prin bolborosiri, lăsîndu-ți mintea la întuneric?

Faptele Apostolilor cap. 2 ne luminează perfect cu privire la darul vorbirii în limbi, care s-a dat Sf. Apostoli în ziua Pogorîrii Duhului Sfînt, cu un scop precis, limitat, încît astăzi nici într-un caz nu se mai poate grai de darul vorbirii în limbi din partea vreunor credincioși.

Pr. Dr. P. Debeleanu

Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

| 44.206 |